

Abstrakt

Součástí českých, stejně jako mnohých střeoevropských, velkoplošně chráněných území (VZCHÚ) jsou také obce. Někteří obyvatelé a jejich volení zástupci příležitostně označují existenci VZCHÚ na katastru svých obcí, jako příčinu negativních demografických a socioekonomických procesů odehrávajících se na tomto území. Předložená diplomová práce zkoumá toto tvrzení a zabývá se vlivem vyhlášení a existence VZCHÚ na socioekonomiku obcí a obyvatelstva v dotčeném území žijícím. Cílem této práce bylo na příkladu jihozápadního pohraničí České republiky zjistit, zda existence a vyhlášení VZCHÚ region ovlivňuje.

V zájmovém území, které je z ochrannářského hlediska velmi cenné, byl v roce 1991 vyhlášen NP Šumava (v rámci již existující CHKO Šumava) a v roce 2005 CHKO Český les. Opakovaně byly předloženy také návrhy na vyhlášení CHKO Novohradské hory. V práci jsou analyzovány změny vybraných socioekonomických a demografických údajů o 39 obcích a jejich katastrech mezi lety 1991 a 2011 pomocí statistické metody ANCOVA. Z dosažených výsledků vyplývá, že spíše než existence či vznik VZCHÚ jsou sledované parametry ovlivněné velikostí sledovaných obcí. Výsledky jsou diskutovány s dostupnými socioekonomickými výzkumy z jiných chráněných územích. Vedle periferního umístění je za faktor ovlivňující socioekonomiku regionu označen také nedostatečně využitý potenciál existence VZCHÚ. V závěru práce je hodnocena dostatečnost v analýze použitých parametrů a navržena možná doplnění za účel komplexnějšího výzkumu.

Klíčová slova

Chráněná území, NP Šumava, CHKO Český les, ANCOVA, socioekonomický vývoj území, pohraničí